

מערך למנחה - בית מדרש

[בין חנוכה, חינוך וערכים]

יעדים

1. סוגיות מרכזיות לבית המדרש: (סביב איזו שאלה רצינו להפך איזונים...)

- מהם הערכים שהכי חשוב שנרכז מאמצים סביב החינוך אליהם

2. שדות חינוכיים שניתן לקדם באמצעות בית המדרש:

- שמים
- קהילה

מתווה בית המדרש [הצעה]

1. אפשרות לסבב

- מה לדעתכם הערך שהכי חשוב שאנחנו כחברה ננסה לקדם פה בישראל? (ערך אחד שצריך לרכז מאמצים עילאיים כדי להנחיל אותו לאזרחי ישראל).

2. טקסט של הרב לאו –

... החשמונאים, קומץ יהודים מאמינים ללא עבר צבאי, חירפו נפשם מול האימפריה היוונית האדירה, במערכה על ערכי האומה וקודשיה. חסרי ניסיון וחדורי אמונה יצאו לקרב למען מטרה אחת שחרתו על דגלם: "מי לה" - אלי". הניצחון הניסי לא היה בהנחלת תבוסה לאויב, אלא במערכה הערכית והאידיאולוגית, שבגללה החליטו לצאת למלחמה. הם שמעו שהיוונים חללו את המקדש ושום סיכון לא הרתיע אותם כשהכריזו "מי כמוכה באלים ה'". המניע העקרוני - החיפוש אחר ערכי מסורת וחיים של תוכן ושל קדושה – הוא זה שגבר על הכל ונתן את הכח למאבק. העמדת הערכים בראש סולם העדיפויות. הרב ישראל מאיר לאו, דצמבר 2011

שאלות לדיון:

- המאבק העיקש על עקרונות וערכים ממשיך עד ימינו אנו ודורש התמודדות יומיומית. כאומה, מהם הערכים שעלינו לשוב ולחרוט על דגלנו?
- כאדם, מהם הערכים שעליהם היית נאבק?

– טקסט של עמוס עוז –

כשאני נתקל בביטויים-ציוניים כגון: "להקנות אהבת ארץ ישראל", "להחדיר את ערכי היהדות", "לנטוע מושגי יסוד" ... אני משתומם על מורים ומחנכים שאינם יודעים, ולו מניסיון חייהם, ששום אהבה אין "להקנות" ושום אמונה אין "להחדיר", ושום הלך נפש אין "להעמיק", וכי שינון והטפה מולידים דקלום ומס-שפתיים, ואלה מצידם מחוללים תמיד רק לעג ובחילה וציניות.

...אולי ראוי לדמות את יחסי החינוך ליחסי משיכה, פיתוי וגירוי: מורה האוהב מאד את נופי המולדת, למשל, עשוי למשוך ולפתות את תלמידיו... שירבו בטיולים להכרת נוף-הארץ, לא משום "שיחדיר" בהם איזה "ערך" אלא משום שיעורר בהם משיכה, סקרנות, קנאה וחשק... החדווה היא כוח קורן. האמונה המפעימה את המאמין מרתקת גם את סביבתו ומזמינה ומעוררת חשק. ובאין חשק אין לימוד ואין יצירה ואין אמונה ואין אהבה ואין ערכים ואין כלום. **עמוס עוז, באור התכלת העזה, עמ' 163**

שאלות לדיון:

- האם אתם מסכימים עם עמוס עוז?
- קהילת חינוך, כשמה כן היא, סובבת ומלוכדת סביב המעשה החינוכי. על הצוות החינוכי לבטא בדמותם את ערכי הקהילה. האם באמת ניתן/צריך להבנות סגל חינוכי שכולו מתכוונן על אותם ערכים
- "החדווה היא כוח קורן" – כיצד נכשיר ונרתום את הצוות החינוכי כך שיבטא בכל התנהלותו את ערכי הקהילה ובכך גם ימשוך אחריו את החניכים?